

Rapport från expertgrupp och kommitté om frukt och grönsaker, 18 september 2018

Sammanfattning

- Kommissionen redogjorde för de senaste ändringarna i tolkningsnoten för gemensamma fonder.
- Kommissionen presenterade marknadssituationen för äpplen, tomater och bananer.
- Kommissionen redogjorde för effekterna av det ryska importstoppet för näst sista gången.

Expertgruppen för delegerade akter

1. Trädgårdsprodukter

1.1 Tolkningsnot om gemensamma fonder

Vid mötet den 24 april presenterade kommissionen en tolkningsnot avseende krisåtgärden gemensamma fonder. Åtgärden ska användas i samband med kriser med koppling till negativa marknadsförhållanden. Vid det här mötet presenterades en reviderad version av tolkningsnoten.

Kommissionen redogjorde för de senaste ändringarna; definitionen av inkomst har ändrats och är nu länkad till priset på produkterna. I tidigare version av noten skulle inkomst definieras enbart utifrån VMP. Kommissionen förklarade att VMP kan minska av många olika anledningar såsom minskat antal deltagare i PO:n, väderförhållanden m.m., en minskning behöver inte alltid betyda att det är en kris. Det minskade priset på produkterna ska hänga samman med minskade marknadspriser. Inga ändringar i sak för definitionen av kraftig inkomstminskning. Definitionen av negativa marknadsförhållanden har anpassats till definitionen av inkomst.

Den nya versionen av tolkningsnoten har även utökats med en skrivning som säger att startkapital i den gemensamma fonden kan finansieras genom jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Gemensamma fonder är ett kris redskap även där. Kommissionen medgav dock att det är komplicerat och en administrativ börda. Denna möjlighet nu är uppe för diskussion hos den enhet som jobbar med landsbygdsutveckling.

Tröskeln för att utlösa krisåtgärden föreslås fortsatt vara 20 %. Slutligen nämndes även att man tagit bort referenser till vinsektorn i bilagan. Det här är inte den slutgiltiga versionen av tolkningsnoten, kommissionen planerar dock att den ska vara färdig innan slutet av året.

Kommittén för trädgårdsprodukter

1. Frågor som kan gå till omröstning

1.1 Ersättning till Ungern för nationellt stöd 2013

1.2 Ersättning till Ungern för nationellt stöd 2014

1.3 Ersättning till Ungern för nationellt stöd 2015

1.4 Ersättning till Ungern för nationellt stöd 2016

1.5 Ersättning till Italien för nationellt stöd 2015

1.6 Ersättning till Italien för nationellt stöd 2016

Punkterna 1.1 – 1.6 ovan var samtliga uppsatta för röstning vid mötet. Kommissionen meddelade dock att röstning kommer att ske vid nästa möte. Det kan bli vissa smärre justeringar i texten, dock inget som påverkar de belopp som anges.

Ersättningen till Ungern och Italien handlar om är att ett land som har rätt att betala ut nationellt stöd till producentorganisationer i vissa regioner har i vissa situationer också rätt till att få ersättning i efterhand från EU för 60 procent av stödet.

2. Trädgårdsprodukter

2.1 Marknadssituationen för frukt och grönsaker inklusive effekterna av det ryska importstoppet

Effekterna av det ryska importstoppet

Kommissionen redogjorde för effekterna av det ryska importstoppet för näst sista gången. Vid nästa kommittémöte presenteras den slutliga lägesrapporten. Den senaste förordningen om krisåtgärder slutade att gälla 30 juni i år och siffror som nu redovisas för augusti härrör från återtag som skedde innan dess. Till och med augusti 2018 under den senaste förordningen har drygt 119 000 ton återtagits från marknaden, till en kostnad av strax över 41 miljoner euro. Italien, Portugal och Spanien har använt 100 % av sina tilldelningar, Cypern (90%) och Grekland (87%). Andra medlemsländer har använt en mindre del av sin tilldelning. Polen har till exempel bara utnyttjat 18 % av sin tilldelning. Framförallt är det persikor, nektariner och äpplen som har återtagits under senaste regleringen. I Polen är äpplen den vanligaste produkten som går till återtag. I Spanien och Italien är motsvarande produkter persikor och nektariner.

Kommissionen nämnde att de mottagit förfrågningar om att förlänga stödet, men markerade mycket tydligt att så inte kommer att ske. Kommissionen ansåg att efter

fyra år och totalt 500 miljoner spenderade euro så är det upp till PO och producenterna att anpassa sig till marknaden som den nu är.

En medlemsstat förklarade att både odlare och myndigheter samarbetar kring frågan om överproduktion. Många odlare har haft stora svårigheter, investeringar och expanderings av odlingar kommer följaktligen inte att öka. Ett nytt redskap har utvecklats som ger odlarna information om olika sorter; i vilken utsträckning de odlas och när de kommer ut på marknaden. Producenterna ska erbjudas all tillgänglig information som finns tillgänglig om marknaden. Medlemsstaten betonade att de uppmuntrar till förändring men inte får tillräckligt stor respons från branschen och hoppades att tillgång till så exakt marknadsinformation som möjligt ska förhindra odlare att investera i något där priserna faller för att det finns ett överskott. Nu återstår att se hur allt kommer att fungera. Väderförhållandena i år har hittills hållit volymerna på en bra nivå.

Tre medlemsstater framförde att de vill ha en förlängning av stödet, varvid kommissionen återigen bestämt framförde att det inte finns någon sådan avsikt.

Äpplen

Förra marknadsåret var ett år med mycket höga priser genom hela perioden. Marknadsåret för äpplen börjar i augusti och slutar i juli påföljande år. Nu i september ligger priserna dock något under det historiska genomsnittet. I Italien ses ett kraftigt prisfall i september, vilket är ovanligt. Frankrike och Tyskland är två medlemsstater där situationen är bra, priserna har varit väldigt höga. Frankrike kan ha en bra exportsituation framför sig eftersom den kinesiska produktionen har lidit av frost och skörden tros minska med 28 %.

Tomater

För tomater har det överlag varit ett bra år i år, men nu har priserna blivit väldigt låga, speciellt i Nederländerna. Importen från tredje land har ökat och då främst från Marocko och Turkiet. I Frankrike ligger priserna traditionellt högt.

Nederländerna bekräftade de låga priserna på tomater, vilka berodde på höga produktionsnivåer i kombination med stor import. Priserna börjar dock stabiliseras nu. Italien förväntade en högre äppelskörd än förra året då skörden blev låg på grund av dåligt väder. Nu är skörden alltså tillbaka på mer normala nivåer. Om det låga septemberpriset sa Italien att det kan bero på nya representativa marknader för prisrapportering, men väntade fortfarande på att få detta bekräftat.

2.2 Rapport från arbetsgruppen om tomater

Civildialoggruppen för marknadsprognoser för frukt och grönsaker möttes den 22 juni 2018. Kommissionen rapporterade från arbetsgruppen för tomater. I Belgien och Nederländerna ses en produktionsökning under vintersäsongen 2017-2018, vilket till viss del kan förklaras av ökad konstgjord belysning i växthus. Priserna var bra maj, lite lägre i juni.

I Italien och Spanien försenades planterings- och skördarbetet på grund av värmen, vilken i sin tur även ledde till ett högre tryck av växtsjukdomar. Man kan se en minskning av tomater i växthus och då främst för de vanliga runda tomaterna. Producenterna menar att vinstmarginalen är för liten för den typen av tomater.

I Frankrike var konsumtionen och priserna låga i april beroende på kallt väder. I maj blev vädret normalt och prisbildningen förbättrades. Frankrike satsar på specialsorter för den inhemska marknaden.

För tomater till bearbetning väntas en tydlig minskning i EU:s produktion (-12,3 % jämfört med 2017). Även vad gäller världsproduktionen kan en minskning ses (- 5,1 %). Kina minskar sin produktion med 38,7%, medan Ukraina och Ryssland ökar med 12 respektive 25 %. Dessa två länder har fördelen att de kan producera till låga kostnader.

2.3 Årsrapporter - tolkningsnot

Enligt delegerade akten (2017/891) artikel 54b ska MS varje år, senast den 15 november, skicka en särskild årsrapport till kommissionen med uppgifter om producentorganisationer. Arbetet med att förändra och förenkla årsrapportens utformning har pågått under en längre tid.

Kommissionen meddelade vid mötet att inga ändringar har gjorts i tolkningsnoten, utan det är fortfarande samma version som presenterades senast.

2.4 Schablonimportvärden

Kommissionen förklarade att legala experter har kommit fram till att det inte är nödvändigt att publicera siffror för schablonimportvärden för västra Balkan på grund av de avtal som finns mellan dessa länder och EU.

2.5 Notifiering av äpplen i lager

Uppgifter om lagersituationen för äpplen är en viktig parameter för att kunna övervaka marknaden på ett bra sätt. Organisationen WAPA (The world apple and pear association) samlar in lagersiffror men dessa publiceras först för organisationens medlemmar innan de blir mer tillgängliga. Kommissionen anser sig behöva ett system för att själva samla in lageruppgifter. Som konstaterats tidigare finns ingen legal grund för den här notifieringen, så det är upp till medlemsstaterna själva att bidra. Kommissionen betonade dock att informationen är viktig för marknadsbevakningen.

2.6 Marknadssituationen för bananer

Prognosen visar på en liten produktionsökning för 2018 jämfört med föregående år. Produktionen har ökat i EU, med undantag för Spanien där kallt väder påverkat produktionen negativt. Priserna på bananer producerade i EU följer förra årets trend.

Latinamerika står för 73,3 % av tillgången på bananer i EU, Ecuador och Colombia är de huvudsakliga avsändarna.

Konsumtionen av bananer har varit stadigt ökande från 2012 till och med 2017. Sedan 2014 tillbaka har konsumtionen ökat från 10 kg/person till 11kg/person.

Nästa möte

Nästa möte hålls den 27 november.